

комунікативної компетенції майбутнього фахівця сфери документознавства та інформаційної діяльності.

Технологія методичного впливу в даному випадку повинна забезпечити всебічне мисленнєве опрацювання понятійного знання як розумової домінанти і пункту перетину професійних, лінгвістичних, соціокультурних та інших інтересів, як сукупності понять, ідей, концептів, що належать до когнітивного рівня організації і реалізації особистості в професійному спілкуванні.

Список використаних джерел

1. Даниленко В. П. Язык для специальных целей / В. П. Даниленко // Культура русской речи и эффективность общения. – М. : Наука, 1996. – 441 с.
2. Квитко И. С. Термин в научном документе / И. С. Квитко. – Львов : «Вища школа», 1976. – 127 с.

ДИСКУРСИВНІ ПРАКТИКИ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

І. С. Товт, к. і. н., доцент; ***К. Ф. Трохимчук***, студентка
*Білоцерківський інститут економіки та управління
ВНЗ Університету «Україна», м. Біла Церква, Україна*

Інформаційна епоха відкриває перед людством нові горизонти, проблеми та винаходи. Комунікація та медіа в даному випадку виступають «екзистенційними категоріями», коли кожний член суспільства незалежно від бажання стає частиною глобального процесу обміну інформацією.

Кожен етап в соціокультурному розвитку людства – це особливий стан, коли поєднується накопичений і зафіксований в соціальній пам'яті досвід з неповторним контекстом існуючої зараз реальної соціальної ситуації.

Явище комунікації є об'єктом вивчення багатьох наук – філології, соціології, психології, філософії, політології та ін. Ніхто не сподівається, що з виникненням галузі науки «соціальні комунікації» цей об'єкт мирно перейде з лона тих наук до нової наукової галузі. Спілкування як явище завжди виступало й виступає знаряддям, способом, формою різних процесів, поведінки, що вивчаються багатьма науками [1, с. 98].

Над питаннями дослідження соціальної комунікації працювали такі відомі науковці як Ю. Н. Столяров, А. В. Соколов,

О. М. Холод, Г. Г. Почепцов, В. В. Різун. Вагомий внесок в розроблення цієї проблеми внесли Н. М. Кушнарєнко, Г. М. Швецова-Водка.

Соціальна комунікація в своїй багатофункціональності містить вагомий аксіологічний аспект.

Соціальна комунікація, як обмін знаковими повідомленнями, що несуть значущу інформацію, що відбувається між колективними соціальними суб'єктами різного роду і забезпечує розвиток суспільства як цілісної системи.

Словосполучення «соціальна комунікація» не стільки акцентує соціальну природу обміну між індивідами знаковими повідомленнями, які несуть деяку значущу інформацію, й не стільки наголошує на тому, що такий обмін може відбуватися між різного роду колективними соціальними суб'єктами (групами, спільнотами, громадами, організаціями тощо). Не випадково одним із принципів ефективної комунікації є принцип кооперації, згідно з яким комунікативний внесок на даному етапі діалогу має відповідати спільно прийнятій меті (напрямку) цього діалогу [2, с. 123].

За аналогією з тим, що управління є лише та діяльність, що має антиентропійний характер, можна стверджувати, що комунікацією є лише та діяльність, яка дозволяє стабілізувати соціальну систему та забезпечити її розвиток.

Таке вироблення здійснюється за рахунок різного роду дискурсивних практик, за допомогою яких зіткнення різноманітних точок зору та інтересів соціальних суб'єктів перестає бути джерелом хаосу, а стає умовою розвитку, забезпечуючи коопероване спрямування зусиль членів суспільства на здолання «настирливо повторюваних тем». Можна стверджувати, що дискурсивні практики є своєрідним «інтегруючим ядром» соціальної комунікації, оскільки саме завдяки їм реалізує себе «продуктивна сила комунікації». Відбувається активне конструювання світу. Цікаво, що етимологічно термін «дискурс» походить від латинського *discursus*, що буквально означає «біг у різних напрямках».

Поняття дискурсу відкриває важкий шлях між суто лінгвістичним підходом, який базується на визнаному забутті історії, і підходом, який розчиняє мову в ідеології.

Зараз дискурс прийнято осмислювати як складне комунікативне ціле, що поряд із текстом та мовленнєвою комунікацією включає і нелінгвістичні компоненти – установки, думки, знання,

дослідницькі методи тощо, і характеризується не стільки лінійним розгортанням несуперечливих міркувань, скільки «круговими рухами», повторами та варіаціями теми. «Такий дискурс не просто віщання – виголошення безликої абсолютної істини, а практична реалізація інтенції на комунікацію, запрошення до діалогу, пошук рішення конфліктних ситуацій шляхом поваги іншої точки зору і гідності особистості» [1, с. 76].

Відповідно вирізняються тематичні дискурси як тканина пропозицій з приводу тієї чи іншої теми; конфесійні дискурси, тобто сукупність пропозицій, що висловлюються членами якого-небудь конфесійного співтовариства про свій культ; професійні дискурси або пропозиції, висловлені тими чи іншими професійними співтовариствами із приводу специфіки предмета свого дослідження.

Дискурсом є форма комунікації, що визначається аргументацією, яка проводиться з метою взаємного переконання один одного у правомірності претензій на значущість.

Розглядається поняття дискурсу як явища, що виявляє продуктивну силу комунікації, робить її соціальною, такою, що дозволяє вирішувати назрілі суспільні проблеми, долати «настирливо повторювані теми», ставити під сумнів проблематичну претензію на значущість висловлювань [2, с. 35].

Підсумовуючи, можна зазначити: власне соціальною комунікація стає тоді, коли спрямовується на обґрунтування норм людської життєдіяльності як взаємоприйнятних для всіх членів суспільства. Таке обґрунтування і відбувається у процесі дискурсу, еквівалентом якого в суспільно-політичній практиці, є мережа вільних асоціацій, що доповнюють або цілком заміняють адміністративні форми регулювання існуючих конфліктів у суспільстві публічною конкуренцією думок та висловлювань.

Саме дискурс виявляє продуктивну силу комунікації, що дозволяє вирішувати назрілі суспільні проблеми, долати «настирливо повторювані теми», ставити під сумнів проблематичну претензію на значущість висловлювань через «наведення основ» та «наполегливий пошук тих прозрінь, які могли б переконати всіх».

Список використаних джерел

1. Саввіна Л. І. Комунікація як чинник розвитку суспільства [Текст] : автореф. дис. канд. н. / Л. І. Саввіна. – Одеса, 2004. – 265 с.